

आरबीआय/२०१९-१२/१९
आयडीएमडी.पीसीडी/१४.०९.०९/२०१९-१२

जुलै १, २०१९

अध्यक्ष/मुख्य कार्यकारी अधिकारी
सर्व अनुसूचित वाणिज्य बँका(आरआरबी सोडून)/
सहकारी बँका/प्राथमिक डीलर्स

महोदय/महोदया,

कॉल/नोटिस मनी मार्केटवरील महापरिपत्रक

भारतीय रिजर्व बँकेने, बँका व प्राथमिक डीलर्सना, कॉल/नोटिस मनीमार्केट संबंधाने, वेळोवेळी मार्गदर्शक तत्वे/सूचना/निदेश दिले आहेत. अर्हताप्राप्त संस्थांना विद्यमान सूचना एकाच ठिकाणी मिळाव्यात ह्यासाठी, बाजारात भाग घेणारांच्या व इतर संबंधितांच्या संदर्भासाठी ह्या विषयावरील सर्व विद्यमान मार्गदर्शक तत्वे/सूचना/निदेश एकत्रित करून हे महापरिपत्रक तयार करण्यात आले आहे. येथे नोंद घ्यावी की, ह्या महापरिपत्रकात, ह्या विषयाशी संबंधित असलेल्या तसेच जोडपत्रात असलेल्या परिपत्रकांमधील, कॉल/नोटिस मनी मार्केटमध्ये भाग घेणाऱ्या सत्पात्र संस्थांच्या व्यवहारांसंबंधीची मार्गदर्शक तत्वे/सूचना/निदेश एकत्रित करण्यात आले आहेत. हे महापरिपत्र आरबीआयच्या www.mastercirculars.rbi.org.in ह्या वेबसाईटवरही टाकण्यात आले आहे.

आपला,
(के.के.व्होरा)
मुख्य महाव्यवस्थापक,

सोबत - वरील प्रमाणे

महापरिपत्रक - कॉल/नोटिस मनीमार्केट ऑपरेशन्स - जुलै १, २०१९

अनुक्रमांक		
अनुक्र.	विषय	पेज नं.
१	प्रस्तावना	३
२	सहभागी	३
३	प्रुडेंशियल मर्यादा	३
४	व्याजदर	४
५	व्यवहार-सत्र	४
६	कागदपत्रे	४
७	अहवाल-आवश्यकता	४
	जोडपत्रे	
	१) कॉल/नोटिस मनीमार्केटमध्ये परवानगीप्राप्त असलेल्या संस्थांची यादी	६
	२) अहवाल पाठविण्याचा नमुना	७
	३) व्याख्या	९
	परिशिष्ट : एकत्रित केलेल्या परिपत्रकांची यादी	१०-१३

एनडीएसचा सभासद असो किंवा नसो, सर्व व्यवहार, ते केल्यानंतर १५ मिनिटांच्या आत, एनडीएसवर कळविले गेले पाहिजेत, एखाद्या एनडीएस सभासदाकडून असे व्यवहार वारंवार कळविले न गेल्यास असे न कळविलेले व्यवहार अवैध समजले जातील.

७.२ एनडीएसवरील अहवाल पाठविण्याची वेळ आठवड्यातील कामांच्या दिवशी संध्याकाळी ५ वाजेपर्यंत व शनिवारी दुपारी २.३० वाजेपर्यंत किंवा आरबीआयने वेळोवेळी ठरविल्यानुसार असेल.

७.३ कॉल/नोटिस/टर्म मनी व्यवहारांचे अहवाल पाठविण्याबाबत स्थिरता आल्यामुळे, डिसेंबर ११, २००४ पासून, कॉल/नोटिस/टर्म मनी व्यवहार रिझर्व बँकेला फॅक्सने कळविणे बंद करण्यात आले आहे. तथापि एनडीएसचे सभासद नसलेल्यांनी केलेले व्यवहार, पूर्वप्रमाणेच, आरबीआयच्या फायनान्शियल मार्केट्स विभागाला (एफएमडी) फॅक्सने कळविले जाणे सुरुच राहील.(जोडपत्र - २)

७.४ तशीच वेळ आल्यास मनी मार्केटमधील व्यवहारांची माहिती सहभागींनी फॅक्सने पाठविण्यासाठी रिझर्व बँक सांगू शकते.

जोडपत्र - १
(परिच्छेद २ पहा)

१. कॉल/नोटिस मनी मार्केटमध्ये धनको व त्रणको अशा दोन्हीही नात्यांनी भाग घेण्यास परवानगी असलेल्या सहभागींची यादी.

- अ) अनुसूचित वाणिज्य बँका (प्रादेशिक ग्रामीण बँक सोडून);
- ब) भू विकास बँका सोडून इतर सहकारी बँका; आणि
- क) प्राथमिक डीलर्स

जोडपत्र - १
(परिच्छेद ७.३ पहा)

कॉल/नोटिस/टर्म मनी मार्केट व्यवहारांवरील दैनिक अहवाल

प्रति

मुख्य महाव्यवस्थापक,

रिझर्व बँक ऑफ इंडिया

आर्थिक बाजार विभाग,

२३ व्या मजला, केंद्रीय कार्यालय,

मुंबई-४००००९,

फॅक्स-९१-२२-२२६३०९८९

बँक/संस्थेचे नाव

:-----

कोड क्र. (आरबीआयने विहित केलेला)

:-----

दिनांक :

	कर्ज घेणे			कर्जात देणे		
	रक्कम (रु करोड)	व्याजदराची मर्यादा (% वार्षिक)	तुलनात्मक सरासरी व्याजदर (% वार्षिक)	रक्कम (रु करोड)	व्याजदराची मर्यादा (% वार्षिक)	तुलनात्मक सरासरी व्याजदर (% वार्षिक)
१. कॉल मनी (रात्रंदिवस)						
२. नोटिस मनी (२-१४ दिवस)						
अ) व्यवहाराच्या दिवस						
ब) आउटस्टेंडिंग* (व्यवहाराच्या दिवस सहित)						
३) टर्म मनी @						

(अ) व्यवहाराच्या दिवस						
(१५ दिवस-१ महिना)						
१ महिना-३ महिने						
३ महिने-६ महिने						
६ महिने-१ वर्ष						

ब) आउटस्टॅंडिंगच्या* बाबतीत दर दिला नाही तरी चालेल.

रक्कम कर्ज घेणे

(१५ दिवस-१ महिना)		कर्जाऊ देणे
१ महिना-३ महिने		रक्कम
३ महिने-६ महिने		
६ महिने-१ वर्ष		

आउटस्टॅंडिंगच्या* बाबतीत दर दिला नाही तरी चालेल.

⑥ लागु असेल.

फोन क्र.

प्राधिकृत स्वाक्षरीकर्ता

व्याख्या

जोडपत्र ३

अन्यथा संदर्भ नसल्यास ह्या मार्गदर्शक तत्वांमध्ये:

- १) 'कॉल मनी' म्हणजे, ओव्हरनाईट फंडामधील व्यवहार
- २) 'नोटिस मनी' म्हणजे, २-१४ दिवसांसाठी निधीमधील व्यवहार
- ३) 'टर्म मनी' म्हणजे, १५ दिवस ते १ वर्षासाठी केलेले निधीमधील व्यवहार
- ४) 'पंधरवडा' हा अहवाल पाठविण्याच्या शुक्रवारच्या धर्तीवर असेल व त्याचा कालावधी शनिवार ते पुढील दुसऱ्या शुक्रवारपर्यंत (दोन्हीही दिवस समाविष्ट) असेल.
- ५) 'बँक' किंवा 'बँकिंग कंपनी' म्हणजे, बँकिंग रेग्युलेशन अधिनियम, १९४९(१९४९ चा १०) च्या कलम ५ च्या खंड (क) मध्ये व्याख्या केलेली बँकिंग कंपनी (एनडी) मध्ये व्याख्या अनुक्रमे खंड (डीए), खंड(एनसी) आणि खंड (एनडी) मध्ये व्याख्या केल्यानुसार 'कॉरेस्पॉडिंग न्यु बँक', भारतीय स्टेट बँक' किंवा 'सबसिडिअरी बँक', (ह्या अधिनियमाच्या कलम ५६ सह वाचित) असेल.
- ६) 'अनुसूचित बँक' म्हणजे, भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम, १९३४ च्या दुसऱ्या शेळ्युलमध्ये समाविष्ट केलेली बँक
- ७) 'प्राथमिक डीलर (पीडी)' म्हणजे, 'गाईडलाईन्स फॉर पीडीज इन गवर्मेंट सिक्युरिटी मार्केट्स' दि. मार्च २९, १९९५ (वेळोवेळी सुधारित) अनुसार रिझर्व बँकेने एक पीडी म्हणून वैध प्राधिकृत पत्र दिलेली वित्तीय संस्था.
- ८) 'भाडवली निधी' म्हणजे, त्या संस्थेच्या अगदी अलिकडील ऑडिटेड ताळेबंदातील टियर १ व टियर २ भांडवलांची बेरीज.
- ९) आरबीआय अधिनियम १९३४ अनुसार पीडींसाठी एनओएफ पुढीलप्रमाणे काढला जातो (अ) त्या कंपनीच्या अलिकडील ताळेबंदामध्ये दाखविलेल्या एकूण भरणा झालेले इक्विटी भांडवल व मुक्त राखीव निधी वजा-(१) संचयित बॅलन्स ऑफ लॉस (२) डिफर्ड रेव्हेन्यु एक्सपेंडिचर आणि (३) इतर अमूर्त अंसेट्स आणि (ब) ह्याशिवाय वजा पुढील रक्कम-(१) त्या कंपनीची- (१) दुष्यम कंपनीतील गुंतवणुक (२) त्याच गटातील कंपन्यांमधील गुंतवणुक

महापरिपत्रक - कॉल/नोटिस मनीमार्केट ऑपरेशन्स - जुलै १, २०११

३८.	<u>एमपीडी.बीसी.२६०/०७.०९.२७९/२००४-०५ दिनांक डिसेंबर १०, २००४.</u>	कॉल/नोटिस मनी मार्केटचे व्यवहार कळविणे
३९.	<u>एमपीडी.बीसी.२६५/०७.०९.२७९/२००४-०५ दिनांक एप्रिल २९, २००५.</u>	कॉल/नोटिस मनी मार्केट: रिह्यु बेच मार्क
४०.	<u>एमपीडी.बीसी.२६६/०७.०९.२७९/२००४-०५ दिनांक एप्रिल २९, २००५.</u>	कॉल/नोटिस मनी मार्केट मध्ये भाग घेणे
४१	<u>आयडीएमडी.पीडीआरडी.क्र. १०९६/ ०३.६४.००/ २००९-१० दिनांक सप्टेंबर ०२, २००९</u>	स्टॅंड अलोन प्राथमिक डीलर्स:कॉल/नोटिस मनी कर्जाऊ घेण्याची मर्यादा वाढविणे.